

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 267/2015 vp

### Vastaus kirjalliseen kysymykseen lainvalmistelun avoimuudesta ja hyvästä hallinnosta

#### Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Olli-Poika Parviaisen /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 267/2015 vp:

*Aikooko hallitus uudistaa valtionhallinnon viestintäsuositusta tai antaa uusia ohjeita sen toteuttamisesta ministeriöissä ja*

*miten hallitus aikoo parantaa ministeriöiden lainvalmistelun avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksia hallitusohjelman mukaisesti?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtionhallinnon viestintäsuositus päivitettiin edellisen kerran viisi vuotta sitten. Syyskuussa 2010 valmistunut suositus korvasi vuonna 2002 annetun valtioneuvoston kansli-an yleisohjeen valtionhallinnon viestinnästä. Valtionhallinnon viestintäsuositus on tarkoitus uudistaa seuraavan kerran vuoden 2016 aikana. Uudistustyö tehdään valtioneuvoston kansliassa virkatyönä yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa.

Valtionhallinnon perustana ovat demokraattisen oikeusvaltion ja pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan arvot. Keskeisin perusoikeus valtionhallinnon viestinnän kannalta on oikeus saada tietoja viranomaisten julkisista päätöksistä ja niiden valmistelusta. Tämä ilmenee julkisuusperiaatteena sekä viranomaisten velvollisuutena tuottaa ja jakaa informaatiota. Nämä vuoden 2010 viestintäsuosituksen periaatteet ovat edelleen ajankohtaisia ja onnistuneen valtionhallinnon viestinnän perusta.

Valtionhallinnon viestintään vaikuttavat samat tekijät ja odotukset kuin hallintoon yleensäkin. Avoimuus, kansalaiskeskeisyys, osallistuminen ja vuorovaikutus ovat olennaisia tavoitteita. Viestintä on aktiivista ja palvelevaa. Viestintä lähtee vastaanottajan tarpeista, oikeuksista ja eduista. Päätöksenteon valmistelun avoimuus on jatkossakin kantava periaate viestinnän toteuttamisessa ja suunnittelussa.

Valtioneuvoston kansliassa toimiva valtioneuvoston viestintäosasto tulee edelleen jatkamaan ministeriöiden ja hallinnon virkamiesten koulutusta viestinnän eri osa-alueilla. Viestintäkoulutusta on järjestetty muutaman kerran vuodessa toteutettavien esittelijän

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 267/2015 vp

kurssien yhteydessä sekä noin kerran vuodessa järjestettävien valtionhallinnon viestinnästä vastaaville virkamiehille kohdennetuissa koulutustilaisuuksissa.

Lainvalmistelun avoimuus on otettu huomioon kaikessa lainvalmisteluun kohdistuvassa ohjauksessa ja ohjeistuksessa.

Lainvalmistelun prosessioppaassa (<http://lainvalmistelu.finlex.fi/>) korostetaan sidosryhmien kuulemisen ja heidän näkemystensä huomioon ottamisen suurta merkitystä valmistelun alkuvaiheista valmistelun loppuun, samoin kuulemisten sisällön saattamista julkiseksi.

Hallituksen esitysten laatimisohjeiden mukaan hallituksen esityksen perusteluissa tulee olla asian valmistelua kuvaava jakso. Jaksossa selostetaan valmistelun kulku ja valmisteluun eri vaiheissa osallistuneet toimielimet sekä lyhyesti ja pääpiirteissään niiden ehdotukset. Esityksen perusteluissa luetellaan myös sen valmistelun yhteydessä kuullut lausunnonantajat. Jos valmistelun yhteydessä on järjestetty erityisiä kuulemistilaisuuksia, nekin on mainittava.

Hallituksen esitysten laatimisohjeiden uudistamistyö on käynnissä. Tässä työssä otetaan huomioon avoimuus hyvän lainvalmistelun edellytyksenä.

Hallitus on ohjelmassaan linjannut, että valtioneuvoston yhteyteen perustetaan hallituksen esitysten vaikutusarviointeja arvioiva elin. Elimen tarkastelu lisää erityisesti vaikutusten arvioinnin läpinäkyvyyttä. Elimen arviointi kohdistuu vaikutusarviointien perustelujen kestävyyteen, riittävyteen ja avoimuuteen.

Oikeusministeriössä on valmisteltu uusi säädösvalmistelun kuulemisohje, joka tulee sen antamisen jälkeen ministeriöiden lainvalmistelijoiden käytettäväksi kaikissa lainvalmisteluhankkeissa. Ohje on tällä hetkellä laajalla kuulemiskierroksella. Ohjeen mukaan ministeriöiden on suunniteltava lainvalmisteluhankkeiden kuulemiset ja ajoittaminen siten, että sidosryhmillä ja kansalaisilla on riittävät mahdollisuudet tehokkaasti vaikuttaa valmisteltavaan asiaan.

Oikeusministeriössä on lisäksi kehitetty sähköisiä demokratiapalveluja (kokonaisuudessaan osoitteessa [www.demokratia.fi](http://www.demokratia.fi)), joiden avulla kansalaisten osallistumismahdollisuuksia voidaan lisätä kaikessa päätöksenteossa.

Hallituskauden aikana valmisteltavan demokratiapoliittisen selonteon toimintaohjelman puitteissa edistetään lainvalmistelijoiden kuulemiskoulutusta ja menetelmien käyttöä. Tämän lisäksi

**Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 267/2015 vp**

uusia lainvalmistelun avoimuus- ja osallistumiskäytäntöjä kehitetään hallituksen kokeilukulttuurihankkeen puitteissa.

Helsingissä 13.11.2015

Pääministeri Juha Sipilä